

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla a dr. Szász Klára ügyvéd (7400 Kaposvár, Zárda utca 13.) által képviselt **I.rendű felperes neve** I. rendű, **I.rendű felperes neve** II. rendű (mindkettő címe) felpereseknek - a dr. Boda Róbert ügyvéd (7400 Kaposvár, Csokonai utca 2.) által képviselt **I.rendű alperes neve** (címe) I. rendű, az I. rendű alperes által képviselt **II.rendű alperes neve** (címe) II. rendű, a III.rendű alperes neve (III.rendű alperes címe) által képviselt **III.rendű alperes neve** III. rendű alperesekkel szemben tulajdonjog megállapítása és egyéb iránt a Somogy Megyei Bíróság előtt indított perében a 2007. november 19. napján 23.P.21.414/2005/46. szám alatt meghozott ítélet ellen az I. rendű alperes által 48. sorszám alatt benyújtott és Pf.3. sorszám alatt megindokolt fellebbezés, valamint a felperesek által Pf.4. sorszám alatt benyújtott csatlakozó fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - részben megváltoztatja és az I. rendű alperes marasztalását az alaptalan gazdagodásra alapított jogcím tekintetében 710.544 (hétszázötvennégyezer-ötvennégy) forintra és ennek késedelmi kamataira, a hagyatéki hitelezői igény jogcím tekintetében pedig 506.666 (ötszázhatvanhat ezer-hatszázhatvanhat) forintra leszállítja.

Az ezen felüli fellebbezett részében az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizesse meg 15 nap alatt a felpereseknek 506.666 forintnak 2003. június 17-től 2004. április 30-ig terjedő időre évi 11 %, 2004. május 1-től pedig a tőketartozás kifizetéséig, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát.

A másodfokú eljárásban az I. rendű alperessel szemben felemelt keresetet az ezen felüli részében elutasítja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt a felpereseknek 7.500 (hétezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperesek házastársak, a II. rendű felperes, illetőleg az I-II. rendű alperesek pedig testvérek, a 2003. június 17-én végintézkedés hátrahagyása nélkül elhalt II.rendű alperes örökhagyó gyermekei. Az örökhagyó tulajdonában álló k-i 0000/1/A/19. helyrajzi számú társasházi lakásingatlanban laktak a felperesek is együtt az örökhagyóval. 1993-tól az örökhagyó haláláig terjedő időben a felperesek több ütemben végeztek az ingatlanban építési munkákat, amelyek részben ráépítésnek minősültek, részben pedig olyan munkálatoknak, amelyek nem keletkeztettek a felperesek javára tulajdonjogot, de a lakás forgalmi értékét 2.620.000 forinttal növelték. A felperesek a lakást ingyenesen használhatták, és 2000. november 1-től haláláig elvégezték az életkora és megromlott egészségi állapota miatt erre rászorult örökhagyó ápolását és gondozását. Az örökhagyó ezekért a szolgáltatásokért ellenértéket életében nem fizetett, azonban többször is szóban kinyilatkoztatta, hogy halála esetén a lakásingatlan tulajdonjoga a felpereseket illeti meg. A hagyatéki ügyben eljáró közjegyző a lakásingatlan tulajdonjogát egymás között egyenlő, 1/3-1/3 részben a II. rendű felperesnek, illetőleg az I-II. rendű alpereseknek adta át. Az ingatlant a III. rendű alperes javára bejegyzett jelzálogjog terheli.

A felperesek keresetükben tulajdoni igényt érvényesítettek és ezen felül az I-II. rendű alperesek kötelezését kérték 2.620.000 forint és ennek 2000. január 15-től számított késedelmi kamatai megfizetésére kötelezni alaptalan gazdagodás jogcímén, a ráépítésnek nem minősülő, de a forgalmi értéket növelő beruházásaikra tekintettel. Kötelezni kérték továbbá az alpereseket fejenként 633.333 forint megfizetésére is, amelyet az ápolási, gondozási szolgáltatások ellenében hagyatéki hitelezői igényként érvényesítettek. A III. rendű alperessel szemben a kereset tűrésre kötelezésre irányult.

Az I-II. rendű alperesek a tulajdoni keresetet elismerték, az egyéb beruházásokra alapított pénzkövetelésből összesen 666.000 forintot ismertek el. Vitatták az eltartási jellegű szolgáltatások nyújtásának időtartamát, mennyiségét és ellenértékét. Álláspontjuk szerint egyenértékű ellenszolgáltatáshoz jutottak a felperesek azzal, hogy a lakáshasználatért az örökhagyónak nem kellett fizetniük. Az öröklés megnyitától többtelehasználati díjat érvényesítettek beszámítás útján a felperesekkel szemben.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy a felperesek ráépítés jogcímén személyenként megszerezték a lakásingatlan 621-621/10.000 tulajdoni hányadát.

Megállapítása szerint a további beruházások által előidézett 2.620.000 forint forgalmi értéknövekmény 1/3-át, azaz 873.333 forintot tartoznának az I-II. rendű alperesek fejenként megtéríteni. Alaposnak találta alperesenként 29.586 forint erejéig az I. és II. rendű alperes beszámítás útján érvényesített többlethasználati díj iránti igényét annak közlésétől kezdődően, ezért ezzel az őket terhelő 873.333 forintot csökkentve, az I-II. rendű alpereseket fejenként 843.764 forint és ennek 2007. január 1-től járó kamatai megfizetésére kötelezte. Kötelezte továbbá az I-II. rendű alpereseket a tartási szolgáltatások ellenértéke 1/3-1/3 részének, fejenként 633.333 forint megfizetésére.

Ezen ítélet ellen az I. rendű alperes fellebbezett, aki a 843.764 forint tőkeösszegű marasztalást 710.544 forintra kérte leszállítani és mellőzni kérte a további 633.333 forint megfizetésére történt kötelezését. Arra hivatkozott, hogy a tulajdonjogot nem keletkeztető beruházásokra eső forgalmi értéknek nem az 1/3 részét tartozik megfizetni, hanem azt a 2712/10.000 részét, amelyre a ráépítés következtében a tulajdoni hányada csökkent. Az elsőfokú bíróság által elfogadott igazságügyi gazdasági szakértői szakvéleményt is támadva jelentősen eltúlzottnak tartotta a gondozási-ápolási szolgáltatások ítélet szerinti értékét, fenntartva azt az álláspontját, hogy a szívességi lakáshasználat biztosítására tekintettel ingyenesen látták el a felperesek az örökhagyót, akinek ezért tartozása nem keletkezett.

A felperesek csatlakozó fellebbezést terjesztettek elő, amelyben 2003. június 17-től kötelezni kérték az I-II. rendű alpereseket késedelmi kamat megfizetésére is a hagyatéki tartozásként fejenként fizetendő 633.333 forint után.

A fellebbezés és a csatlakozó fellebbezés részben alapos.

Azzal, hogy az elsőfokú bíróság fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése szerint a felperesek ráépítés jogcímén tulajdonjogot szereztek, az I. rendű alperes tulajdoni hányada 2712/10.000-re csökkent. A felperes által végzett - tulajdonjogot nem keletkeztető - beruházásokra eső többletforgalmi értéknek azzal a hányadával gazdagodott az I. rendű alperes, amely azonos a felperesek ráépítése miatt csökkent tulajdoni hányadával. Az I. rendű alperes ugyanis öröklés jogcímén ténylegesen az ingatlan ekkora tulajdoni hányadát szerezte csak meg, a hagyatékátadó végzéstől eltérően. Ennek megfelelően alapos a fellebbezés annyiban, hogy az I. rendű alperes ezen a jogcímen 710.544 forintot tartozik megtéríteni a felpereseknek.

Részben alapos a hagyatéki tartozás jogcímén az I. rendű alperest 633.333 forint megfizetésére kötelező rendelkezést támadó fellebbezés is.

K.J. igazságügyi gazdasági szakértő átlagosan napi 4,5 órát vett figyelembe az örökhagyó ápolásának, gondozásának idősükségleteként, amire napszámbér alapulvételeivel számított óradíjak alapján munkálta ki összesen 1.900.000 forintban a felperesek által nyújtott szolgáltatások értékét.

A felperesek nem bizonyították, hogy átlagosan napi 4,5 órát fordítottak az örökhagyó ellátására. Mindketten munkaviszonyban álltak, a háztartásukban kiskorú gyermekeket is neveltek, ezért ennyi időt az örökhagyó ellátására nem fordíthattak. Figyelembe kell venni azt is, hogy együtt lakva látták el az örökhagyó gondozását és ápolását és így a szükséges teendők jelentős részét igazítani tudták a szabadidejükhöz, azokat részben be tudták illeszteni azok közé a munkák közé, amelyeket saját háztartásukban egyébként is el kellett végezniük. Így pl. a bevásárlás, főzés, mosógéppel való mosás értékelhető többletmunkát nem igényelt. Mivel nem kötött időben, a saját otthonukban látták el a gondozási-ápolási feladatokat, e szolgáltatások ellenértéke sem érheti el az idegen munkaerő igénybevétele esetén fizetendő díjat. A másodfokú bíróság ezért az összes körülmény mérlegelésével a szolgáltatások értékét a teljes időszakra a szakértő által kimutatott 1.900.000 forintnál alacsonyabban, azt 20 %-kal csökkentve, 1.520.000 forintban állapította meg a Pp.206.§-ának (3) bekezdését alkalmazva. Ennek 1/3 részét, 506.666 forintot köteles az I. rendű alperes hagyatéki tartozásként megfizetni. Helytálló ugyanis az elsőfokú bíróság tanúvallomásokkal is alátámasztott azon megállapítása, hogy a felperesek hagyatéki juttatás ígéretére is tekintettel végezték az örökhagyó ápolását és gondozását, amely miatt olyan megállapodáson alapuló tartozása keletkezett az örökhagyónak, amely a hagyatékkal szemben érvényesíthető. A szívességi lakáshasználat biztosítása a gondozást, ápolást nem teszi ingyenessé arra figyelemmel, hogy annak ellenértéke az ígért hagyatéki juttatás volt.

A másodfokú bíróság ezekre az indokokra tekintettel az elsőfokú ítéletet fellebbezett részében megváltoztatta a rendelkező rész szerint, az ezen felüli fellebbezett részében pedig helybenhagyta azt a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján.

Csatlakozó fellebbezésükben a felperesek keresetüket felemelve az „alpereseket” marasztalni kérték 663.333 forint után 2003. június 17-től járó késedelmi kamat megfizetésére is. Figyelemmel arra, hogy a II. rendű alperest marasztaló ítéleti rendelkezés hatályos fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett, ezzel a II. rendű alperessel szembeni peres eljárás elsőfokon lezárult, ezért vele szemben a keresetet a Pp.247.§-a (1) bekezdésének b) pontja alapján nem lehet felemelni. A felemelt kereset azonban az I. rendű alperessel szemben részben alapos. Az 506.666 forintra leszállított összegű tartozás megfizetésével az I. rendű alperes az öröklés megnyitásával késedelembe esett, ezért a Ptk.301.§-ának (1) bekezdése alapján késedelmi kamat megfizetésére is köteles, amelyre őt a másodfokú bíróság - a felemelt kereset részbeni teljesítésével - kötelezte, míg az ezen felüli részében a felemelt keresetet elutasította.

A másodfokú eljárásban felmerült perköltség viselésére vonatkozó rendelkezés a Pp.81.§-ának (1) bekezdésén és a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3.§-ának (5) bekezdésén alapul. Az I. rendű alperes és a felperesek személyes költségmentességére tekintettel a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. 256/A.§-a (1) bekezdésének f) pontja alapján bírálta el tárgyaláson kívül.

P é c s , 2008. június 24.

Dr. Juhász László s.k. a tanács elnöke, Dr. Veszeley József s.k. előadó bíró, Dr. Hrubai Adrienn s.k. bíró